

2.

tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Zelk Zolán: *Mese a legokosabb nyúlról*
Papp-Für János: *Rímki-találó találós kérdések* (online)

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

Névjegykártya, etikett (öntapadó matrica)

 Szöveggyűjtemény

 Internet, projektor, hangfal

 Füzet, íróeszköz

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A logikus és kreatív gondolkodás együttes fejlesztése.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Kooperációs játék
Dramatikus szövegolvadás
Szövegtranszformáció
Találós kérdések megfejtése
Kreatív írás: rímes-ritmikus vers és próza

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHEZ A FELADATHOZ?

Névjegykártya, etikett (öntapadó matrica)

JEGYZETEIM

Furfangoló

Minimum 60 perces szövegfeldolgozó foglalkozás (magyar, dráma, kreatív írás)

A mesébe bújó vers spontán, majd tudatos felfedezése önmagában is érdekessé, izgalmassá teszi a szöveget. A mese találós kérdései, majd a további találókérdés-verseny fokozza az izgalmakat, amit a végén kreatív szövegalkotással lehet „levezetni”.

Áttekintő vázlat

2.1 Furfangoló	min. 60 perc
2.1a Címek az osztályban	10-20 perc
2.1b A legokosabb nyúl	15 perc
2.1c Versbújócska	15 perc
2.1d Találósok	20-25 perc
Összesen:	min. 60 perc

A záró feladat versengő és kreatív részére akár több időt is fordíthatunk. A találós kérdések online találhatók meg, ami azért is fontos, hogy a gyerekek ne találkozhassanak előre a megoldásokkal. Másrészt így magunk választhatjuk ki, mely találósokat olvassuk fel, és akár rögtönözve is válogathatunk.

A rímki-találó találósok kórusválasza is lehet verseny: amelyik válasz leghangosabban hangzik (legtöbbször mondják), az a győztes.

FELADATOK LEÍRÁSA

2.1 Furfangoló

2.1a Címek az osztályban

Készítsünk kis névjegykártyákat, amire különböző, vicces, képzeletbeli címeket és rangokat írunk! Például:

Főtudor
Humorzsák
Erős Pista
stb.

A címek és rangok között szerepeljen a Furfangmester és a Polgármester is! Ha több időt tudunk szánni a feladatra, akkor annyi etikettet gyártunk (öntapadó matricára), ahány gyerek van! Mindenki kapjon egyet, azután ragassza valakinek a mellkasára, aki szerinte legjobban megérdemli a címet! Aki már

kapott címet, üljön le! Ha elfogynak a gyerekek és a kártyák, néhányan mondják el, melyik címet kinek adták, és miért! A címzett is fejtse ki, hogy alkalmasnak tartja-e magát a feladatára, és indokolja is az állítását!

A másik, gyorsabb megoldás, ha néhány címet, rangot felírunk a táblára, és szavaznak a gyerekek, ki lenne a címre a legalkalmasabb. Aki a legtöbb szavazatot kapja, az nyeri el a címet.

2.1b A legokosabb nyúl

15
perc

Olvassuk fel **Zelk Zolán: Mese a legokosabb nyúlról** című meséjét dramatisálva! Egy szereplőt olvashat egy gyerekcsoport is.

Szereplők:

Narrátor (lehet a pedagógus vagy egy jól olvasó gyerek)

Róka

Szarvas

Őz

Nyúl

Bagoly

Hogy döntötték el az állatok, ki legyen a polgármester?

Nálunk az osztályban megegyezne-e a polgármester és a furfangmester személye? Ha igen, miért igen? Ha nem, miért nem?

2.1c Versbújócska

15
perc

Észrevettetek-e a mese szövegében valami érdekeset, szokatlant? Mi az?

(Hallgassuk meg a gyerekek ötleteit, feltehetőleg észreveszik azt is, hogy versről van szó! Ha mégsem, akkor a következő kérdéssel mi mondjuk ki!)

Ki vette észre, hogy ez valójában egy vers? Miről lehet könnyen észrevenni a mesébe bújó verset? (Páros rímek, a mesekezdő „Egyszer volt, hol nem volt” kivételével.)

Alakítsuk át verssé a gyerekekkel a mese egy részét (vagy akár az egészet)! Keresétek meg a rímeket, és kis álló vonallal jelöljétek, hol kezdődne egy új sor, ha sorokba lenne törve a vers! (Ha van rá idő, egy-egy részét le is írhatjuk sorokba törve, vers formájában.)

Vedd figyelembe!

A szöveg műfaja: makáma, ami az arab irodalomban született, de a magyar irodalomban is elterjedt műfaj. Formája: rímes, ritmikus próza, tartalma változatos lehet, de eredetileg a makámák anekdotikus történetek, példamesék voltak. Arany János is írt egyet: A *poloska* címmel, melynek az elején megjegyzi: „Makámát írni... nem tréfa dolog; – annyi, mint: repülni gyalog”.

2.1d Találósok

Rendezzünk találóskérdés-versenyt, aminek tétje: Ki lesz nálunk a Furfangmester? A találós kérdések elérhetők a reftantar.hu-n a szöveggyűjtemény aloldalán.

Rímjátékra is lehetőséget ad **Papp-Für János: Rímkitaláló találós kérdések** című sorozata (elérhető ugyanott). Játshatjuk úgy, hogy a választ a gyerekek kórusban mondják (már aki kitalálta).

Vedd figyelembe!

A rímkitaláló találósokat ajánljuk a téma 5. tanegységében is. A játék akkor igazán élvezetes, ha spontán és meglepetésszerű. Ha a gyerekek már ismerik, kevésbé érdekes (ezért nem szerepelnek a találósok a szöveggyűjteményben). A tervezésnél ezért gondoljuk át, melyik tanegységet szeretnénk megoldani, illetve melyiknél alkalmazzuk inkább a rímkitaláló játékot!

Variáció

Nemcsak a megoldást/rímet lehet kitalálni, hanem magát a találós kérdést, illetve a szöveget is. Furfangmester mellett Udvari költő vagy Versfaragó mester címre is pályázhat, aki a legjobb, legviccesebb szöveget írja a következő formákban és tartalmakkal:

- Írj egy találós kérdést rímes, ritmikus vers formában!
- Írj egy rövid párbeszédet rímes, ritmikus vers formában!
- Írj egy rövid meserészletet rímes, ritmikus próza formában! (Tehát nem kell verssorokra tördelni.)

